

ՏՄԻՐ ՏԱՐԻ

ՅԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎԷՆՆԷՍ ՇԱՆՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱՆՎՈՒՄ
Վ. ՊԼԻՍ, ՂԱՆԹԻԱ, ԷՍԿԻ ՊԱՆՔ ՕՍՄԱՆԻ
Ինքնուրույն ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն
ես չի դարձուիր

Bureaux du Journal HAÏRÉNIK
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTT.

10 ՓԱՐԱՅ

ՕՐԱԳԻՐ

10 ՓԱՐԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱՅԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒՅՄՈՒՄ

Պարտաւորութիւն	300	Պր. 75	Մեծի
Պարտաւորութիւն	150	140	Մեծի
Պարտաւորութիւն	300	100	Մեծի
Պարտաւորութիւն	150	50	Մեծի
Պարտաւորութիւն	75	25	Մեծի
Օտար երկիր	300	25	Քրտի
Օտար	300	10	Քրտի

Թղթատարի ծախքը խմբագրութեան վրայ
[Թրամբ փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 116 դրոշ
փոստայի փուլը 100 դրոշի տեղի

عنه اسكي بانق عاينه
خبره نيك غزه قسى اداره

19րդ ՏԱՐԵԴԱՐԶ
Գ Ա Հ Ա Կ Ա Լ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն
Օ Գ Ո Ս Տ Ա Փ Ա Ռ
Ս Ո Ւ Լ Թ Ա Ն Հ Ա Մ Ի Տ Ի Ա Ն Բ . Ի

Օսմանեան Տարեգրութեանց մէջ Օգոստոս 19 այն թուականն է որուն վերադարձը ամէն տարի եռանդագին անսահման համակրանքով կ'ողջունեն Նորին Կայսերական Վեհափառութեան անձնուէր հպատակները:

Վեհ է իր պարզութեանը մէջ այդ թուականը, վասն զի իբր հմայիչ հայելի մը կը պատկերացնէ մեծագործութեանց ժամանակամիջոցը:

Օսմանեան ծովածաւալ կայսրութիւնը կը պարունակէր իր մէջ այն ամէն նախնական նիւթերը որոնց միացումը եւ արդիւնաւորութիւնը զինքը գերազանցօրէն բարեբաստիկ պիտի ընէին:

Միայն պէտք էր մեծ խելք մը եւ մեծ սիրտ մը որ ամէն նիւթերէն ստեղծէր հրաշալւան դանդուած մը: Օգոստոս 19ը կը յիշեցնէ այն երջանկաւէտ թուականը յորում այդ խտեւարական մեծութիւնը իրականացաւ եւ իր ամբողջութեամբ տարածեց Արեւելքէն Արեւմուտք, Հիւսիսէն Հարաւ ընդհանուր Օսմանեան հողին վրայ:

Օրագրի մը անձուկ էջերը սրտազեղ ցնծութեան արձագանգաբար միայն կրնան հանդիսանալ, բայց անկարող են ամբողջութեամբ կրկին մէջ կատարուած ելմտական, առեւտրական, կրթական, երկրագործական, դիտական, զինուորական, ծովային, ո՞ր մէկը թուենք, հսկայ յառաջդիմութեանց պատմութիւնը: Եւ ո՞չ ապաքէն տասնեւեկը տարի է մամուլին սլնակները օրը օրին կը պատկերացնեն Նորին Կայսերական Վեհափառութեան ամենիմաստուն մտքին եւ ամենամեծ սրտին պարզեւած բարիքները:

Օտար երկիրներու աշխարհաբան մամուլը արձագանգող ըլլալով խտտապահանջ համոզումներու եւ զգացումներու անդադար կը յայտարարէ թէ իրենք օտարազգիները իբր մարդ կը հրճուին վկայ հանդիսանալով միլիոնաւոր ժողովուրդներու զարգացմանը, յաւաքիմութեանը, բարեբաստութեանը շնորհիւ Վեհափառ Սուլթանին հպարտանամ հոգածութեանը եւ ամենահզօր մտածութեանը:

Եւ արդարեւ այս խորհրդաւոր օրը երբ ամէն ոք մտածէ եւ իր պատկերացումը մը աչքին առջեւ պատկերացնէ տասն եւեկը տարիներու մէջ կատարուած ամէն մեծ գործերը, պիտի ըմբռնէ թէ զբիւր իրաւունք ունի ինքզինքը տկար զգալու արժանաւորապէս երախտագիտութիւն յայտնելու համար:

Իրամազըլուրը որ ցոյց կուտայ ինքզինքը միայն այն աշխարհներուն մէջ ուր իր քրտագիտութիւնը եւ ուղղամտութիւնը բացարձակապէս կը տիրապետեն, ահաւասիկ տասնեւեկը տարի է որ հետզհետէ աւելի եւ աւելի իրեն անբոյթ ապաստանարանը կը նըկատէ Նորին Կայսերական Վեհափառութեան երկիրները: Այսբանը իսկ չէ՞ր բաւեր թուականի մը փառքին:

Երկաթով, քարով, պղնձով, այդ դրամագրութիւնը կը շրջէ օսմանեան կայսրութեան մէջ եւ հողէն կը հանէ ոսկիի թագուն գանձերը, երկրագործ բանտորին ժրաջան աշխատութեամբ: Հիւները առասպելական երազ մը պիտի համարէին եթէ օր մը մէկն անոնց ըսէր թէ այն դաշտերն ու արտերը որոնք դարերէ ի վեր միայն չափաւոր աղբատութեան մը մէջ իրենց տէրերը համեստօրէն ապրեցնելու կը ծառայէին, պիտի դար օր մը որ հարստութեանց ալիւրներ պիտի դառնային: Կրնայի՞ն հաւատալ թէ երկաթի ձողերը որոնց վրայ սուրբալով, շառաչելով շողին կը վազէ, պիտի ըլլային այդ երեւակայական հարստութիւնը իրականացնող միջնորդները: Եւ ո՞ւր պարտի երկիրը երկաթուղիի լայնածաւալ ճիւղերու տարածումը: Ո՞չ ապաքէն միայն եւ միմիայն Նորին Կայսերական Վեհափառութեան իմաստուն հոգածութեանը:

Ծովափները որք դարերէ ի վեր ամայացեալ կը մնային, այսօր մրցակից կը հանդիսանան ցամաքին: քարափները կը շինուին, նաւահանգիստները կը հիմնուին եւ շողենան ու առագաստանաւոր երբեք իրենց չի տեսած՝ ահալձուն բեռնատարութեամբ լեցուն կը հրճուեցնեն երկրագործը, վաճառականն ու սեղանաւորը:

Իրամական վարկը որ երկրագործական, առեւտրական մեծ երկրի մը կենդանութեան շունչն է, ի՞նչպէս օրէ օր քաջաւորը ու կենսատու կը վիչէ:

Ճարտարարուեստութիւնը կը ծիւ, կը ծաղիւ, կը բարգաւաճի, հազարաւոր բաղուկներ ու մոթեր կ'ապրեցնէ եւ օտարին դրամապէս հարկատու ըլլալու հարկէն կը վրկէ ժողովուրդը:

Հանրային կրթութիւնը որուն շնորհիւ պիտի կրնան ժողովուրդները իրենց խելքին թռիչ մը տալ, զօրացնել զայն եւ սքանչելապէս օգտուել բարեբաստ ըլլալու համար իրենց տրամադրութեան ներքեւ դրուած ամէն նիւթական միջոցներէն, արդարեւ այդ հանրային կրթութիւնը ստացած է աներեւակայելի զարկ մը: Ամէն գաւառ, ամէն քաղաք, ամէն գիւղ իսկ իր պէտքերուն ու աստիճանին համեմատ կը վայելէ ամէն կարգի բարձրագոյն, երկրորդական ու նախակրթական վարժարանները, որոնցմէ հասած սերունդները երկրին զարգացմանը ակներեւ ապացոյցներն են:

Նորին Կայսերական Վեհափառութեան շնորհիւ օսմանեան բանակն ու նաւատորմը զգեցան այնպիսի զօրութիւն մը որով կայսրութիւնը պատկառելի ու ակնածելի հանդիսանալով իր կատարեալ ապահովութիւնը հանգստօրէն կը վայելէ:

Նորին Կայսերական Վեհափառութեան չընաղ մայրաքաղաքը օրէ օր աւելի հրապուրիչ կը դառնայ իր մէջ ամբողջով համայնապատկեր մը ամբողջ կայսրութեան վիճակին: Ու օտարականները, երբեքն այնքան սակաւաթիւ, այժմ ամէն տարի դունդագունդ կը գիմեն հոս եւ կը վերադառնան հիացմամբ:

Եւ այս գեղածիծաղ յիշատակներուն մէջ կարելի՞ է զեղուն սրտով ու երկիւղած մտքով չյիշել թէ ի՞նչպէս Ուրին Բարբար հոյանի կը սաւառնի ամէնուս գլխուն վրայ երբ մարդկային կենսի անբաժան դժբաղդութիւնը կը հպի մեղի: Այդ լուսններուն զօրերն ու տկարը, մանուկն ու տարէցը, կրնն ու այրը ամենքն ալ իրենց սրտին խորէն ԱնՈՒՆ մը կը հնչեն եւ կը սրտապնդին փտահելով թէ օգնութիւնը առննթեր է իրենց: Այո՛ հանրային համարուած աղէտները իրենց ուժը շատ տկարացուցած են եւ իբր վաղանցուկ երազի մը միայն յիշատակը կը թողուն վասն զի Նորին Կայսերական Վեհափառութիւնը արթնուն կը հսկէ գլխաւոր սրտով:

Ու զեղուն սրտով է որ այս օրս Նորին Կայսերական Վեհափառութեան զգամամիլիոն հպատակները իրենց շերտագին երախտագիտական զգացումները կայսերական Դահլուռ ոտքը ուղարկելով, իրենց շերտագին սրտաբուլիս մաղթանքներն ալ կը վերադառնեն առ երկիրը եւ արթնելով Նորին Կայսերական Վեհափառութեան արեւշատութեանը, երջանկութեանը համար, եւ ունդագին ցնծութեամբ կը գոչեն

ԿԵՅՅԷ ԿԵՅՅԷ ԿԵՅՅԷ
Ն Ո Ր Ի Ն
ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԵՀՎԱՓԱՌՈՒԹԻՒՆ
ՉԱՅԾ ՍԱՐԼԹԱՆ
Ա Պ Տ Ի Լ Հ Ա Մ Ի Տ Ի Ա Ն
Յ Ա Ի Է Տ Կ Ե Յ Յ Է

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆԻՒՄ «ԱՅՐԵՆԻԻ»

ՍԱՊՈՒՆԱՆ 8 օգոստոս

Գանի որ շատ կը գրադրէր, եւ իրաւամբ, մեր կրթական գործերով, կուզէ՞ք որ նկարագրեմ ձեզ թէ՛ գաւառական անկիւններուն մէջ տակաւին ինչ զինակի մէջ կը գտնուին զպրօն ու աստիճանը:

Սապանձայի մէջ կը գտնուին 40-50 տուն հայ, 300 տուն թուրքի եւ 25-30 տուն յոյնի հետ: Հայերը կ'ապրին երկրագործութեամբ, եւ թէ՛ իրենց վաստակը մտնելու սովոր չըլլային, կրնային ներկայանալ բարեւալ վիճակի մը հասնել: Իրենց համար այս օրը միայն նշանակութիւն ունի. վաղուան համար անհրաժեշտ անտարբեր են: Ասիկա գուցէ իրենց գիտնալիք բանն է, բայց երբոր նոյն դրութիւնն ի գործ կը դնեն նաեւ իրենց զաւակներուն կրթութեան մասին, այն ստեն կարելի չէ չզարսուել զիրենց:

Սապանձայի հայերը ունին եկեղեցի մը եւ շատ վայելուչ վարժարան մը, չննքով: Այդ վարժարանը, տարիներու երկար շարք մը բոլորած, տակաւին իր մէջէն չէ կրցած հանել թէ՛ շատ ուսեալ մէկը որ կարենար վարել զայն: Պատճառը ըսեմ, որովհետեւ ի վեր կը հանէ գաւառներու մէջ կրթական գործը ամուրթեան դատապարտող էն մեծ վերջերէն մին:

Թաղական խորհուրդը օր մը կը նայի վարժարան մը կը հրահրէ, որ կը ձեռնարկէ իր գործին: Հինգ-վեց ամիս չէ բողոքած, եւ ահա կը տեսնուի որ չնկող մը կը սկսի չորս կողմէն եւ կուզայ կը պաշարէ վարժարանը: «Տղա ծեծեր է, հիւանդացր է, շերմ կը բռնէ,» եւ այլն. ասիկց զատ շատ անգամ պատահած է քանի մը կանանց վարժարան երթալ, վարժարանին հետ կուտիլ եւ նախատական խօսքեր տեղալ անոր գլխուն: Թաղական խորհուրդը կը տեսնէ այս ամէնը, բայց մազի չափ չի շեղիր իր անտարբերութենէն: Ուստի խեղճ վարժարանը ի հարկէ ըստիպեալ կը գրէ իր հրատարականը, կը մաքրէ հաշիւը եւ կը մեկնի:

Ասոր վրայ քանի մը ամիս վարժարանը փակ կը մնայ: Երբ տղաքը փոզցնեցը մնալով չափին աւելի անտարբերութեան կը սկսին եւ տուները իրենց ծնողքը կը ներգանեն, վերստին չնկող մը կ'ելլէ թէ վարժարան կ'ուզենք, քանի զրուշ տարեկան ուզէ նէ՛ կուտանք: Թաղական խորհուրդը զիր կը գրէ Առաջնորդ հօր, ան ալ աղաչանքով պողառանքով կը զրկէ անոնց թէ շատ ուսեալ մէկը: Կուզայ խեղճը, մէկ-երկու ամիս կը նստի եւ դեռ նոր ընտելացած ժողովրդին եւ տղայոց հետ, աստիճան անդին անտեղի խօսքեր կը լսէ, ահանջ կը գոցէ չնկող կուզայ, բայց վերջապէս համբերութիւնը կը հատնի: Թէեւ քանի մը անգամ կը պաշարանին թաղական խորհուրդին կողմէն, բայց որովհետեւ վարժարանին տարեկանը ժողովրդին կը հաւաքուի, երբ սիրտը նեղանայ՝ այն ընտել վարժարան կ'ուզեն արտաքուցը կը սկսի պողառել թէ վարժարանի փայտ չեմ ձանձար: Ասոքը լսելով վարժարանը կը յուսահատի, կը թողու կ'երթայ, տղաքը նորէն փողոցները:

Կը մնան, մէկ քանի ամիսէն նորէն վարժարան կ'ուզուի, նոր մէկը կուզայ, նորէն տրտուներ... կարգաւ թիչ մը վերջ: Ինչպէս կ'ուզէ որ տղաքը բան սորվին այս վիճակով:

Գ Ո Ս Ը Բ Է Լ Օ Յ Ի Բ Ա Ր Ք Ե Ր Ե Ն

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՊԱՅՐՈՒԹԻՒՆ

Դեռ երէկ կարգացինք այս էջերուն մէջ Ֆիկաուօի վերջին հարցումին մէկ քանի պատասխանները. դժբաղդարար յստակ լուծումի մը չէին յանգեր անոնք. ու յետոյ անուշտ մեր բարեբարուն ամէն կերպով չեն յարմարիր ցոյց արուած միջոցները. անոր համար կ'արժէ որ դուք ալ ձեր ընթերցողներուն ուղղելէ նոյն հարցումը:

Ինչ շատ մեր մէջն է որ չարախօսութիւնը զգուելի չարիք մըն է. ու դարմանին վրայ բնաւ խորհուած չէ, թէեւ նոյն իսկ հոս անոր զոհերուն տխուր պատկերները երբեմն այնքան կը յուզեն զմեզ:

Չարը ինքնին բնածին, խորունկ դատարարութեան մը չնորհիւ մարդկային խառնուածքին մէջ զգալի բարեւոյցով մը կրնայ ենթարկուիլ. եւ անանկ կը խորհիմ թէ նախ տանտիրինները յետոյ ծնողները պէտք է կուտին այս աղտոտ ունակութեան դէմ, որ համարապէս մը պէս կ'ինքնին տարածուած է երկտասարդներուն մէջ անգամ. առաջինները իրենց տանը մէջ արգելալու են բարձրաստիճանի ու եւ փորձ մը, իսկ միւսները պատարակելու են չարաւելուները, որոնք ծպտու ու ծիծաղ զենելով անտանկ խօսակցութեան մը մէջ՝ զայն հանելով ընծայելու կը ջանան:

Համարում եմ անոնց որոնք լուսագոյն կը համարին զնահատման համար եղած չարախօսութիւնները լուծեամբ արհամարհել ու պարագային բերմունքով օր մը հերքել, իսկ ստաջօր իրողութիւն մը պէտք է անմիջապէս ծխտել: Ըլլայ հրապարակով, ըլլայ ընկերութեան մէջ, ակնարկելով յերկրողներուն, եւ մինչեւ մէկ աստիճան այդ լուրին տարածումին առիթ չտալով: Առաջին պարագան անպտուտութիւնն է որուն դէմ կուտիլը նուստացում մըն է բարձր հոգիի համար. ծամանակը կամ գործ մը զայն վերջապէս պիտի ջրէ. երկրորդը ջանացանք մըն է որուն դէմ օրէնքն անգամ երբեմն խիտ տրամադրութիւններ ունի եւ չկուտիլը տեսակ մը խնամովանութիւն համարուի գուցէ. աղբիւրը գտնելը դժուար է, բայց չարախօսներու դէմ պայքար մղել ուղղուները ձեռք ձեռքի տալու են, եւ հոն մտերմութեան կամ շահու կապեր չի կան: պէտք է ըսեն անոնք, մանաւանդ որ յաճախ բարձրաստիճան զարդին պահուելու համար չէ որ կ'ըստի, եւ ըսողը իրաւունք պիտի չունենայ վտանայու: Եթէ իր խօսքերուն վրայ վտանահովութիւն եւ իր անձին մէջ արժանապատուութիւն ունի:

Այս առթիւ չարախօսութեան մէկ նոր հնարքը մտածուած է Գաղղէջոյի մէջ — ուր ամէն մարդ հանրային գործունէութիւն մը ունի՝ զբաղելով դրացիներն սկսեալ մինչեւ տարաբնակներու կեանքով: Կը փութամ զայն դաւանութեամբ հաղորդել: Մեր ընտանիքին սիրուած անդամներ:

Ինչ մէկին համար, որ մտակայ քաղաք մը կը բնակի, յիշեալ թաղին մէջ զինամբ յերկրուած զրոյց մը կը պարտադրէ ծանրապէս հիւանդ կամ մեռած է. եւ լուրը՝ Աստուածածնի տունին՝ մեր խաթուներուն շնորհիւ կը տարածուի, մինչեւ որ ազգականներն ու մտերիները իմանալով տխուր եղբւրցեանը սաստիկութեամբ ստուգութեանը կը սպասեն:

Դեռ անցած տարի զիւլին էն համակրելի տիկիններէն մէկուն համար ալ նոյնօրինակ զրոյց մը կը հասցնեն իր ծննդավայրը ուր սուգի տպաւորութեամբ կը համակրին ամէնքը:

Ամէն քամահրանքի արժանի են ասանկ ստուգեանց հեղինակները. անուններն անձանցով մնայ թող հոս, կը բաւէ որ մինչեւ իրենց խիղճներուն հասնի այս կծու բողբոս:

Գաղղէջոյն այս օրինակը պերճասլօս նմուշ մըն է հաստատելու համար թէ մեր բարեբարուն մէջ չարամտութիւնը մինչեւ ուր տեղուանք կը հասնի:

Չաւկի տէրերուն ճիտին պարտքն է անպաշտպան չիտրուլ այս կէտին մէջ հարուածեալները՝ որոնցմէ շատեր կը դատապարտուին որ մը բարոյական անկումի, եւ մտածել թէ — որովհետեւ չարախօսներու մեծ մասը զաւակ տէր անձեր են — իրենց լեզուին թոյնը փոխադարձաբար կրնայ վերադարձուիլ իրենց սրտին:

Մեր աղջիկներէն անուշտ չենք կրնար պահանջել այնքան անկաշխարհ ընդթ որ անձամբ կուտին այս տեսակ զխակ եւ ողորմելի էակներուն հետ, որոնցմէ՛ գանձեք լաւ ճանկարով հանազարձ՝ բարեւ չկարելու չափ կը ստորնացնեն մեներ շատեր իրենց խեղճ ու կրակ արժանապատուութիւնը:

Վ. Յ. Մ.

ԽԱՂԻՆ ԴԻՄ ՀԱՆՍՏԱՆԻՔ

Սպանիա խաղաղութեան երկիրն է: Հոն ամէն ոք խաղաղ է, մարաքաղաքին մէջ ինչպէս գաւառները, է՛ն յետին զինեպանին խառնութեամբ ինչպէս էն ազնուապետական ակումբներու մէջ: Վերջին լուրերուն նայելով, կառավարութիւնը որոշեր է խաղա արգելել ամենախիտ միջոցներով: Ահա շատ եղբերքական դէպք մը որ տեսնելու է Սպանիայի Մատրիս մայրաքաղաքը խաղաբանի մը մէջ:

Կէս դիւրէն թիչ մը ետքը, շատ շքեղ երկտասարդ մը, Պ. Բասթիյօ, կը մտնէ «Արեւելեան» անուն սրճարանի մը խաղին սրահը: Ժամ մը չէր անցած տակաւին, եւ Բասթիյօ վրայն ունեցած մեծ գումար մը կը կորսնցնէ: Բարեկամէ մը որ հոն էր 15 ոսկի փոխ կ'առնէ, նորէն կը խաղայ եւ 15 ոսկին ալ կը կորսնցնէ:

Ասոր վրայ, կ'որոշէ զաշուիլ Բայց թիչ մը վերջը, դարձեալ սրահը կը վերադառնայ: Կարծեցեալ թէ Բասթիյօ գացեր տնէն ստակ ըրեր է եւ նորէն պիտի խաղայ: Բայց զբպանէն դարձ հանկուտ տեղ, սեղանին վրայ կը փութ մեծ կարմիր թայլինակի մը ըսելով. «Պարոններ, շուտ, հոս գրէք նայիմ բոլոր վաստակներդ: Ներկայ եւ զոյնները կարծեցին թէ կատակ մըն է որ կ'ընէ, երբ Բասթիյօ ատրճանակ մը

ուղղելով խաղաղներուն վրայ յառաջ բերաւ շուտով որմէ օգուտեւում անասարկեց թաղինակին մէջ որքան ոսկի եւ արձայթ որ սեղանին վրայ այդ միջոցին կը գտնուէր: Յետոյ, Բասթիյօն անկը ծրարեց եւ կծիկը դրաւ ամենայն հանդարտութեամբ:

Պաղղղէջոյն, ոգի առնելուն պէս, ընկան ետեւէն: Կատարեալ հալածում մը, փողոցէ փողոց, թաղէ թաղ, Բասթիյօն ձեռքերն անցնելու համար: Այս վերջին տեսնելով որ օճիքը ձեռք պիտի տայ, ատրճանակը պարպեց անոնց վրայ առանց մէկը զարնելու: Գիչ մը հեռուն, երկրորդ հարուած մը պարպեց ոստիկանի մը վրայ որ ճանքան կտրել կ'ուզէր: Ոստիկանը ծանրապէս վիրաւորուած՝ ինկաւ: Յետոյ երկրորդ մը որ առաջինին պէս զարնուելով գետնին զլրեցաւ, եւ երրորդ մըն ալ նոյն բախտին հանդիպեցան: Բասթիյօ պրծելու պիտի յաջողէր, երբ զիջերապահ մը յանկարծ փողոցի մը անկիւնէն ելլելով տէգը կը խօթէ փորին մէջ, Բասթիյօ կ'իյնայ: Ոճրագործը հարցաքննիչ դատաւորին ըսաւ որ պէտք ունէր դրամի, որովհետեւ այս դրամով միտքն էր երթալ սպանել իր հայրն որ նշանածն իրեն առած էր:

ՎԵՐՏԻՒ ՄԷԿ ՆՈՐ ԳՈՐԾԸ

Իտալացի հռչակաւոր երգահանը հիմա կ'աշխատի նոր գործի մը, հակառակ իր 83 տարեկանին: Լիբ թագաւորը չէ ասիկա, որուն վրայ այնչափ խօսուեցաւ, այլ Ուկոլին անունով նոր օբեքա մը: Կ'երեւայ որ Յալպրանի հեղինակը վերջի ժամանակներս ուսումնասիրած է Տանդէլի Ասուածային կասկեղութեան մէջ Անթիօթեան աշտարակին հռչակաւոր դրուագին վերաբերեալ բոլոր գլուխները եւ թէ մտադիր է երգել Ուկոլինի տանձնը:

Վերջի ինչորոշ է Յիտալի Բրոքէստինն որ փնտռէ ձեռագիրն այն երաժշտութեան գոր Վինչենցօ Կալիչէ, Կամիլ մեծ բնագէտին հայրը, 18րդ դարուն գրած է Ուկոլինի դրուագին վրայ:

ԳՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ամէն տեսակ դարոյցական պիտոյք Շաս աման գինեղով կը ձայնուի Ռ. ԱՐՇԱԿԱՆ ԵՒ ԸՆԿ Թրայալանաւանդը ՂԱՒԱԹԻՄ, Թիւ 14 Մերձեպանի փողոց 7-8

Արտաքին լուրեր

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԻՒՆ Հեռագրերը լուր մը հաղորդեց թէ Չինաստանի իտալական դեսպանը իր պատճենակցներուն յանձնարարութեամբ կը միջամտած է Չինաստանի եւ Ճապոնի միջեւ խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար: Այս կարեւոր լուրին վերաբերեալ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը գտնենք երազական թերթերու մէջ: Չինաստանի իտալական դեսպանը գացեր է Չինաց բանակին կեդրոնավայրը, Շի.Յու. Ուպէս զի ամէն կարելի միջոց ի գործ դնէ վերջացնելու համար Չինաստանի եւ Ճապոնի միջեւ պատերազմը:

Իտալիոյ Իլլալի թերթը այս անգամ կ'ըսէ թէ երազական պետութեան կողմէ ամէն զիւրաւթիւն կ'ընծայուի հաշտութեանը առաջ բերելու համար: Վասն զի ինչ որ ալ ըսուի աննկող մին չերազեր իր անձնական օգուտ մը քաղել Չինի եւ Իտալիոյ պատերազմէն: Այս մասին լիոյ դիտաւորութիւնները բնաւ տարբեր ուսականներէն: Այս մեծ դժուարութիւնները կը տեսնեն Չինի եւ Ճապոնի կողմէ, ստեղծելը այս երկու մրցակից պետութեանց միջեւ շատ դժուարին է: Եւ յայտարարելով թէ բնաւ մտադր չորովին անկախ ըլլայ եւ պահանջ որ իր անկախութիւնը ճանջուի նոյն իսկ Չինաստանի իսկ ասիկայ ալ կը պիտի իր նուիրեանք եւ իրաւունքներուն յոյս, եւ պահանջէ որ ամենէն առաջ ճանջայ այդ իրաւունքները: Չինաստանի թէ ինչ հիմի վրայ կ'արհամայնեցնել երկու պատերազմը, երազական պետութեան ջանքերը այս նպատակով համար են:

Այս ջանքերը մինչեւ հիմա չըլլալեամբ չզբաւակեցան, ասկան մեծ ճակատամարտին, որուն կը ստանալու ծով մը ստանայ խաղաղութիւնը: Ամառը Եւրոպա շատ պիտի մնայ երբ վերջնայ պատերազմը որ այնքան մեծ վնասներ կը հասցը Մայրագոյն-Արեւելքի մէջ Եւրոպայի շահերուն:

Յ Ո Ւ Ն Ա Ս Ս Ա Ն

Հելլենական արժէթուղթ ունեցող օտարազգիներու ներկայացուցչները միւս անգամ ուղղութեան չեն հետեւիր: Գրեռ մէկ կողմէն Անգլիացիները հարաւոր ընթացքի մը կողմնակից են, քան ժամանակները շատ աւելի խտապանեցնող են: Այս տարբերութեան պատճառ հետեւեալ կերպով կը բացատրուի թէնքի մէջ:

Երբ Վիլհելմ կայսեր քոյրը, Սիբիլիանուհին, կարգուեցաւ Յունաստանի զահագաւանդին հետ Գերմանիայի կարծեցին թէ այս ամուսնութիւնը անընդամանակ եւ պիտի արտապիտեցնէ անասանի միջ զերմանական ազգութիւնը ուստի եւ սկսան հեղինակ արժէթուղթ գնել մեծ քանակութեամբ: Իսկ ընդհակառակը Անգլիացիները աւելի գործնական երկրպագատններ ունեն յարակաւ հելլենական վերջին փոխառութեան մասին, ուստի եւ սկսան ծախի իրենց հելլենական արժէթուղթը: Գրեռ կը գնէին Գերմանացիները անոնց ձեռքը գրեթէ 22 միլիոն ոսկիի հելլենական արժէթուղթ կայ, մինչդեռ անգլիացիներուն ձեռքը գտնուող արժէթն չնչին բան մըն է: Այս է եղբւր պատճառը գերմանացի ներկայացուցչներու ընթացքին տարբերութեան:

ՕՐՈՒԱՆ ՆԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Բարիկ 23 օգոստոս Տիպա վերապահութեամբ կը հա...

ԹԵՐԹՕՆ ՀԱՅՐԵՆԻԻ (32)

Յ. ՏԸ ՊՈՒԱԿՕՊԷ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԴԱՏ ՍԸ

Եւ արդարեւ ամենէն բնական բացատրութիւնն ալ այն էր: Բօպէրթ ալ վերջապէս անանկ համոզուեցաւ:

Ասիկց զատ մէկէն ի մէկ իր վրայ ծանրացող բազմապատիկ հոգերը այս բանը թիչ մը մոռցուցին իրեն:

Թոմաս Տիսնէյի մանր անգլիան հարցաւորութիւն մը կը թողուր իր երկու աղջիկներուն եւ Բօպէրթ կեանքին մէջ աստիճան անգամն էր որ ստակի պատճառած հոգերուն ու մտտուղեներուն ինչ ըլլալը կ'իմանար:

Այս հարաբերութեան մեծազոյն մասը անմիջապէս տրամադրելի էր, քանի որ Թարսիլոյ սեղանաւորին քով դրուած արժեթիթերէ կը բաղկանար:

Այն կողմէն բաւական էր Անգլիոյ հիւպատոսարանը քանի մը ձեռակերպութիւններ կատարել. բայց պէտք էր մտածել նաեւ այն կալուածներուն վրայ:

Դայ, զորս Տիսնէյ կը թողար վեցթէպարի մէջ:

Հարկաւոր էր միանգամայն նաւուն գործերը լնցնել, վասն զի Սիւրիլիյի մէջ գտնուած արարները դեռ բաւական մեծակալ գումար մը կը ձեւացնէին:

Բօպէրթ այս մասին Տիսնէյի հետ առաջին անգամ տեսնուած օրէն հասկեցաւ որ իր քննեկար կը փափաքէր կարելի եղածին չափ շուտ հեռանալ անկէ:

Ինքը բոլորովին ասոր հակառակ ըզգացում մը կ'իմանար: Տխուր հրապոյր մը կը կցեր զինքը այս տունին, ուր այնքան սոսկալի ցաւեր քաշեր էր:

Իրեն գրեթէ ամապարտութիւն կ'երեւնար այնքան շուտ ձգել հեռանալ այն երկրի խողը, ուր խեղճ ծերունին թօմ առանձին պիտի հանգչէր հեռու բոլոր անոնցմէ, զորս սիրած էր:

Էլլէն ալ մասնակից էր այս տպաւորութեանց եւ որոշեցին որ իրենց հոն մնան, մինչեւ որ գործերը աւարտին, իսկ Տիսնէյօ Անգլիա երթալով՝ իրենց ժառանգութեան գործերը կարգադրէ:

Մէրի, որ երբեք ամուսնոյն կամքէն զատ կամք չունէր, հաւանեցաւ քրօջը հետ մնալ:

Տանը բոլոր բնակիչները բաժնուելէ առաջ պարտաւորեցան ամէնքը միասին Մարսիլիա երթալով՝ սեղանաւորին հետ վիճակին կանոնաւորել:

Երբ անհրաժեշտ եղած ձեւակերպութիւններն աւարտեցան, Տիսնէյ մեկնեցաւ եւ Բօպէրթ էլլէնի ու Մէրիի հետ տուն վերադարձաւ:

Մենեկութեանը շատ անուշ է մեծ վիշտերուն եւ ամենեւին չէին ստակար միտք երնին բերելով այն ամիսները, զորս պիտի անցնէին այն անմարդարանակ ունեւորուն մէջ:

Քաղաքներու կեանքին մէջ մտնելէ առաջ ինքզինքնին ժողովուրդ պէտք ունէին:

Էլլէն յղի էր. ծնելիք զաւակը թիչ ատենէն հօրն ու մորը ամբողջ ժամանակ պիտի դուրսէր:

Ուղեցին իրենց տակաւին ազատ եւ զած ժամանակէն օգուտ քաղելով՝ իրենց սիրելի Մէրիին միտքը իր սոր կասկածեան բարձրութեան հասցնել, տան համար անոր այն տրամախոհութիւնն է կամքը, որոցմէ զուրկ էր:

Ասիկց զատ այն տունը բնակիլը իրենց համար շատ անուշութիւններ եւ ատ հրապոյրներ ունէր:

Իրենց զլուռն եկած դժբաղդութիւնը ամէնուան համակրութիւնն հրակիրեր էր իրենց վրայ եւ առաջուրէջ թիչ մը աւելի մարդ կ'ընդունէին:

Այնու հաշտարար դատաւորն ալ կանոնաւորաբար եկողներէն էր եւ իր երկտասարդ բարեկամներուն իմացուց որ նախաձեռնութիւնը ո եւ է արդիւնք չէր ունեցած:

Ամենէն փութաջան խոզաբուծութիւնները, կասկածելի ճամբորդներու ձեռք բաղալուիլը, գէշ ճանջուած զիւղացիներու տունները կոխելը, ամենքն ալ սպաղղին մնացած էին:

Կամայ կամայ դատաւորները այս համոզման յանգեր էին թէ յանցաւորը անմիջապէս սահմանազլխէն

Սենեկալի մէջ տարածուած լըր մէջ Քրիստոսեան երկու գումարտակ թաղանթուի մէջ շարքուեր են յարձակում մը կրած ըլլալուն առթիւ: Վաշինկթօն, 29 օգոստոս

Հանրապետութեան նախագահը յայտարարեց թէ մաքսատուրքերու օրէնքը պիտի չի ընդհատուի: Օրէնքը գործադրուելու մտա կէս զիջերէն սկսեալ: Լա շէյ 29 օգոստոս

Ճափա եւ Սոււմալա կղզիներուն մէջ տեղ գտնուող Լոմպոք կղզիի Պապուան ցեղերուն դէմ հոլանտական արշաւանքը կատարելապէս պարտուեցաւ: 2 ասիայ, 6 սայայ եւ 69 զինուոր մեքսիկոս, 10 սայայ եւ 243 զինուոր արթուեցան: 4 թնդանօթ կորսուեցան: Արշաւանքը պիտի վերակսի: Լոնտոն, 29 օգոստոս

Ստեֆէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ անգլիական իշխանութիւնը դրակերէն ինքնակալ մարտնամա մը որ նոր ծնունդ էր Անգլիոյ մէջ եւ կ'երթար Կլաքօ, 28 օգոստոս

Չարտնական մարտնամա մը որ հոս քաղաքուած էր վերադարձուեցաւ, ճարտական հիւպատոսին խօստովին վրայ թէ այդ շրջանը պիտի չի ծառայէ քաղաքացիական գործողութեան: Վիեննա, 28 օգոստոս

Օրագիրները կը հազարդեն թէ վերջի օրերս հեղհեղահոս անձրեւները մեծ քանակութեամբ առաջ բերած են Պելիքոսի մէջ Ջուրերը տարեր են Սելանիկէն Տէպէ արած գտնուած նոր կամուրջ մը: Գործաւոր մը խղճուեր է: Պրէսլաւ 28 օգոստոս

Կարկառանք փոթորիկ մը բրդաւոր իրիկուն մեծ գործարարն մը շրջանակները կորուստը շատ է: Կայծակէն երկու հոգի մեռան: Գործաւոր մըն ալ մեռաւ եւ երկու գործաւոր ալ վիրաստեցան վակոնի տակ մնալով:

ԳԷՍ ՈՒ ԳԷՆ Կիւսիսարաններ. Միացեալ-Նահանգներու կին փաստաբանները սեպտեմբեր 3ին, 4ին եւ 5ին Նիւ-Եորքի մէջ համագործով մը պիտի կազմեն, նախագահութեամբ Միս Ալմէսու Նիւքըի, որ Միջինկանի համալսարանէն վկայուած է: Այսօր Միացեալ-Նահանգներու մէջ 100 կին-փաստաբան կայ, որոնք արձաւորուած են 24 նահանգներու դատարաններուն մէջ: Միացեալ-Նահանգներու գործադիր դատարանին մէջ արձանագրուած են 12 կին-փաստաբան:

Միացեալ-Նահանգներու Գաշնակցական խորհուրդը 1879 փետրուար 15 րոպակիր օրէնքով մը որոշած է թէ ամէն կին որ երեք տարի փաստաբան է նահանգի մը բարձրագոյն դատարանին առջեւ եւ իր կարողութեամբ ու քննարկութեամբ արժանացած է դատարանին յարգանքին, պիտի ընտրուի փաստաբաններու Միացեալ-Նահանգներու գերագոյն դատարանին առջեւ:

Կին-փաստաբաններու յառաջիկայ անվարձան Նպատակն է բողոքել իրենց արու պաշտօնակիցներուն չիստութեան դէմ, որով չեն ուզեր իրենց հաստատուել:

Ստեֆէ հեռագիր իր ամբողջ հարստութեանը կը թողարկ իր կլին արձկանը, գաղմբանաւ որ Էլլէն իր ամբողջ եկամտովին կիսուն հաւասար ամսական մը վճարէ իր միւս արձկան Մէրիի: Այս կտակին թուականը նոր էր: Ստորագրուած են կատարելապէս օրինակուող զբան զի անգլիական օրէնքը անպատկան տուած է ծնողաց իրենց ստացուածքը ուղանուն պէս բաժնելու: Այդ կտակին առաջընթացը դիտարկուողները յայտնի էր: Տիւնէյ, որու մտահոգութիւն կը պատճառէր Մէրիի տկարութիւնը, ու-

զորդել այն դատարան թղթերը որոնց մէջ կին-փաստաբանները պիտի դատարանին արու փաստաբաններուն դէմ, Ազգային լուրեր

Պատր. Տեղապահ Տ. Հմայեակ եւ պիտակարոս երեկ ընկերակցութեամբ Յրէնիեան Արքայաճ Էֆէնտի Ք. Դուռը եւ դատական գործոց պաշտօնատունը երթալով այցելեց նախարարներուն:

Սամաթիոյ երկուս վարժարանաց հոգաբարձութիւնը խորին շնորհակալութեամբ ստացած է թղթին նպատակաւ մատոյց յանձնագործին 55 օմ. ոսկի, ի նպատակ երկուս վարժարանաց:

Սամաթիոյ Մանկավարժաց պիտի վերաբացուի յառաջիկայ սեպտեմբեր 5 երկուս շաբթի օր: Ուստի այն ծնողք որք կը փախաբնին արձանագրել տալ իրենց դասակրները պէտք է զիմեն հոգաբարձութեան եւ ստանան մտից արտօնադիր, առանց որոյ ոչ մէկ աշակերտ կըրնայ ընդունուի: 18 օգոստոս. 94 Սամաթիա

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի ՕՐԱՅՈՅՅԸ 1894 Ուրաք 19 Օգոստոս (2. Տ.) 31 » (Ն. Տ.) Տ. Ք. Ն. ՌՅԵՆԻՔ — 1343 Թուական Հիւնիթի 1312, Սէֆեր 30 Սենի Մալիէ 1310, Արսթոս 19 ԿՐՕՒՄԿԸ Գ. 2. օր Վերափոխման Պահր: Կէս Օր — 5 39

ՏԻՐՈՒՆԻ Հանդուցեալ Այլեքան Էֆէնտի Երուսաղէմի այլի Տիկին Վասիլուհի Երուսաղէմի եւ իր զաւակները խոր ցաւով կը ծանուցանեն անդամանի կորուստը զոր ունեցան յանձին իրենց զաւակն ու զբոլ, ՕՐԻՈՐԳ ՄԻՆԻՆՎԷՐ ԵՆՈՒՄՈՒՅԵԱՆԻ որ չորեքշաբթի կէրեց իր մահկանացուն ի ծաղիկ հասակի:

Ազգականք եւ բարեկամը կը հրաւիրուն յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին որ տեղի պիտի ունենայ այսօր, ուրբաթ, 19/31 օգոստոս, ժամը 7ին (Բ. Ք.) Իւսկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցին, ուր փոխադրուած է արդէն հանգուցեղոյն մարմինը եւ անկից պիտի տարուի Իւսկիւտարի գերեզմանատունը: Իւսկիւտար 18 օգոստոս:

Այլի տիկին Բէրուզ Թապիպեան իր դեռուտի զաւակին հետ լսութիւն շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր ազգականաց ու բարեկամաց եւ մասնաւորապէս բժշկական մարմն:

Չլուացած գտնուիլ այն սենեակը, որ իմ սենեակին կից էր: Կրնայ ըլլալ որ մարդասպանը կտակն ալ միասին առած ըլլայ վրան զի ոսկիին գտնուած տուկին մէջն էր: Ո՞վ գիտէ թէ իր զանձը հոս չէ թաղել՝ օր մը գալ առնելու նըպատակաւ, Ասիկց զատ, եթէ Տիէկո եղած ըլլար, կտակը չէ՞ր այրեր:

Այս վերջին սպառնացը անժխտելի երեւցաւ Բօպէրթի, եւ զգալ որ սրտին վրայն ահազին բնա մը կը վերնար, երբ կարծեց թէ իր քենեկալին անմեղութեանը կրնար ապահով ըլլալ: Բոլորովին միջնոր էր: Բօպէրթ իր զորդուուն ձեռքերուն մէջ բռնեց էր այն սոսկալի տուփը եւ դեռ չէր մտածած թէ ինչ պիտի ընէր զայն:

Նախ մտաբերեց արդարութեան յանձնել. բայց խորհեցաւ որ կարգ մը կասկածներ պիտի ծագէին եւ խտրարկութիւններ պիտի կատարուէին նոր եռանդով մը: Ապահով էր թէ հալածանքներն ինչ ուղղութիւն պիտի առնէին, եւ կրնայ Տիէկոյն ամբաստանուելու հաւանականութիւնը բանի տեղ չընել: Բօպէրթ որոշեց լռել: Այն ոսկին, որու զգած էին մար-

նոյն, որոնք հանցանք պատուել իր հանգուցեալ ամուսնոյն՝ ՏՈՒՔԻ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊԷՅԻ յիշատակը, ներկայ գտնուելով յուղարկաւորութեան ու թաղման, եւ իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տալով այս տխուր առթիւ:

Կարգալ Ներքին լուրերուն մէկ մասը եւ Գորսան Չարորդ ետար Ներքին լուրեր

ՊԱՏՏՈՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ. Բարձրեան Աստուած երկար եւ բարեբաւտիկ կեանք շնորհէ մեր մեծանուն եւ Օգոստոսիս Կայսեր: Ուրբաթ, 19 օգոստոս, Ն. Կ. Վեհափառութեան դահալուութեան տարեգարծի օրն է, օր մը որ սկիզբն է երկրին ու կառավարութեան բարեբաւտութեանը: Օրերու կարճութեան պատճառաւ ժամանակ չըլլալով միջօրէի աղօթքէն առաջ կատարել շնորհաւորական արարողութիւնները, Վեհ. Սուլթանը հրամայած է որ շնորհաւորութիւնը տեղի ունենան Սէլամըքի արարողութիւնէն եւ Ն. Կ. Վեհափառութեան կայս. պալատ վերադառնալէն յետոյ: Գիշերուան լուսավառութիւնը ալ նախօրը տարիներու նման տեղի ունենան:

ՊԱՏՏՈՆԱԿԱՆ. Պետական Սորհրդին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ օգնականը՝ Նազըմ Կէյ: Կերրուր կարգի Օսմանիէ պատուանըւան տրուեցաւ Ճաֆը Մահմուտ փաշա յի:

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՐԿԱՄԵԱՆԵՐՈՒՆ. Իզմիրի նպատամատոյց յանձնագործը երկրորդ անգամ ըլլալով Օսմանեան Պանքային միջոցաւ հազար ոսկի զրկած է ի նպատակ: Պոստը երկրաշարժին արկածեալներուն: —Հալգէն ալ Օսմ. Պանքային միջոցաւ զրկուած է 9850 զր. ոսկեղրամ եւ 6815 զրուչ մէճիտլիէ դրամ:

ԱՅԻՈՆ. Չեռնհաս իշխանութիւնը նկատելով որ Թուրքիոյ աֆիոններուն մէջ փնտաղար նիւթեր կը խառնուին եւ այդ կերպով օտար հրապարակներու վրայ աֆիոնի գինն ու վարկը կը կտորի, յանձնարարած է Պոստը Առեւտրական Սենեակին կանոնադիր մը պատրաստել, այդ խարդախութեանց հեղինակներուն նկատմամբ պատիժներ ի գործ դնելու համար:

Սենեակին անդամներն ի մտոյ նիստ պիտի գումարին այդ մասին խորհրդակցութիւններ կատարելու համար: ԽԱՐԻՆԵՐԻ Երկրագործական Դրամատան տնօրէն կարգուած է Մուսուլի Նոյն հաստատութեան տնօրէն Օսման Նուրի Էֆէնտի:

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութեան վիճակագրութեան ղեկանին առաջին քարտուղար կարգուած է պատճառական գործերու ղեկանին քարտուղարներէն Եուսուֆ Շէթվան Էֆ:

Չլուացած գտնուիլ այն սենեակը, որ իմ սենեակին կից էր: Կրնայ ըլլալ որ մարդասպանը կտակն ալ միասին առած ըլլայ վրան զի ոսկիին գտնուած տուկին մէջն էր: Ո՞վ գիտէ թէ իր զանձը հոս չէ թաղել՝ օր մը գալ առնելու նըպատակաւ, Ասիկց զատ, եթէ Տիէկո եղած ըլլար, կտակը չէ՞ր այրեր:

Այս վերջին սպառնացը անժխտելի երեւցաւ Բօպէրթի, եւ զգալ որ սրտին վրայն ահազին բնա մը կը վերնար, երբ կարծեց թէ իր քենեկալին անմեղութեանը կրնար ապահով ըլլալ: Բոլորովին միջնոր էր: Բօպէրթ իր զորդուուն ձեռքերուն մէջ բռնեց էր այն սոսկալի տուփը եւ դեռ չէր մտածած թէ ինչ պիտի ընէր զայն:

Նախ մտաբերեց արդարութեան յանձնել. բայց խորհեցաւ որ կարգ մը կասկածներ պիտի ծագէին եւ խտրարկութիւններ պիտի կատարուէին նոր եռանդով մը: Ապահով էր թէ հալածանքներն ինչ ուղղութիւն պիտի առնէին, եւ կրնայ Տիէկոյն ամբաստանուելու հաւանականութիւնը բանի տեղ չընել: Բօպէրթ որոշեց լռել: Այն ոսկին, որու զգած էին մար-

ՏՕՔԹՈՐ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ (Դուրմաբու, Պատրիարքարան փողոց 15 թիւ տունը) Յետ բազմամեայ փորձառութեան, այժմ հաստատուած լինելով վերոյիշեալ թիւ տունը, մասնաւոր խնամք կը դարձնանէ կուրծի, մարտադակալ գործարանաց եւ ճնշակարկական ամեն տեսակ հիւանդութիւնները, եւ կը կատարէ վիրաբուական ու մանկաբարձական գործողութիւններ:

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իր տունը եւ հինգշաբթի կէս օրէ վերջ ձրի կը դարմանէ: Նաեւ չորեքշաբթի կէս օրէ առաջ եւ չարաթ կէս օրէ վերջ կամուրջին զուրբ Գիշերեան Էֆէնտիի ղեղարարը հիւանդ կ'ը դարմանէ: 16—50

Ա. Չ. Գ. Աղիւսի գործարանատէր Ե. Ս. Է. Շ. ՇԱՀՊԱՅԵԱՆ, ի դերուսթիւն իր բազմաթիւ յաջողութեան, գրասենեակ հաստատած է ի Լայաթիա, Գարաբէյ Ենի-խան թիւ 11, 12 ուր կը գտնուին շինութեանց վերաբերեալ մեքենայի եւ ամեն տեսակ արհեստներու օրինակները: Գիշերն յոյժ գոհացուցիչ, հանգրձմ վճարմանց դերուսթեամբ: 16—30

Պ. Պ. Ա. Ռ. Ի. Գ. Ի. Ք. Ե. Միլիտի Շահնազար կը ծանուցանէ թէ պատրաստ է կայծայթեղ Թրանսերէն, Անգլիերէն, Հայերէն ամեն տեսակ գիրքեր, վիրաբուական, լուսակարգական գործիքներ, իւղաներկ պատկերներ ամսական փոքրիկ վճարումներով: Ինչ զոք նաեւ հին եւ նոր գիրքեր ու հնութիւններ: Երաշխաւոր մը տալ անհրաժեշտ է: Մանրամասնութեանց համար դիմել իր գրասենեակը ի Տէյրիմէն խան Լաւրիթիոյ հրապարակին վրայ ամէն օր ժամը իննէն վերջ:

Ա. Չ. Գ. Բերայի Ս. Երրորդութիւն հայոց եկեղեցւոյ Ներկիկն վազճին ի Պէյօլիւքէտէրէ Ֆրատաք սուլի կողմը Թօփիճը պաշտ Գարաշահէն փողոցի մէջ՝ վից կանգուն լայնքով եւ երեսուն կանգուն խորութեամբ, ընդ ամէն հարիւր ութսուն կանգուն տարածութեամբ գտնուի վրայ, երեք սենեակ եւ մէկ խոհանոցով թիւ 13 փայտաշէն տան երեք չորրորդ բաժինը մահլիւ մնացած եւ միւս մէկ չորրորդը տնօրէն ալ իր բաժինը ծախելու տրամադիր ըլլալով, Բերայի թաղական խորհուրդն ամուրդի դրուութեամբ ի վաճառ հանած է յիշեալ տունը:

Միսուտ առնել ուղղուները կը հրաւիրուն դիմել Բերայի թաղական խորհրդարանն ամէն օր առաւօտեան ժամը 15ն մինչեւ կէս օր, եւ կամ Պէյօլիւքէտէրէի թաղին մուխթար Դուկաս աղայի միջոցաւ տեղւոյն Ս. Հոփիսիմեանց եւ կիցեղաց թաղական խորհրդին, անունին կին արձանագրել տալով եւ կանոնական ապահովագրամբ վճարելու համար: 3—4

Ա. Չ. Գ. Բայանթարեան գիշերթիւն եւ ցերեկեայ վարժարանն հինգերորդ շրջանի համար աշակերտաց ընդունելութիւնն պիտի սկսի ներկայ Օգոստոս 15ին եւ աւարտի առաջիկայ Սեպտեմբեր 15ին: Վարժարանին ծրագրեր փոփոխուած ձրի կ'ուղարկուի: Վարժարանն գիշերթիւն աշակերտ տալ ցանկացողը թող բարեհաճին դիմել. առ վարջութիւն Բայանթարեան վարժարանի ի Պրուսա

Հինգաղիւր-Տօրեհ Դ. ՔԱՒԱՆԹԱՐԵԱՆ 7—12

Չլուացած գտնուիլ այն սենեակը, որ իմ սենեակին կից էր: Կրնայ ըլլալ որ մարդասպանը կտակն ալ միասին առած ըլլայ վրան զի ոսկիին գտնուած տուկին մէջն էր: Ո՞վ գիտէ թէ իր զանձը հոս չէ թաղել՝ օր մը գալ առնելու նըպատակաւ, Ասիկց զատ, եթէ Տիէկո եղած ըլլար, կտակը չէ՞ր այրեր:

Այս վերջին սպառնացը անժխտելի երեւցաւ Բօպէրթի, եւ զգալ որ սրտին վրայն ահազին բնա մը կը վերնար, երբ կարծեց թէ իր քենեկալին անմեղութեանը կրնար ապահով ըլլալ: Բոլորովին միջնոր էր: Բօպէրթ իր զորդուուն ձեռքերուն մէջ բռնեց էր այն սոսկալի տուփը եւ դեռ չէր մտածած թէ ինչ պիտի ընէր զայն:

Նախ մտաբերեց արդարութեան յանձնել. բայց խորհեցաւ որ կարգ մը կասկածներ պիտի ծագէին եւ խտրարկութիւններ պիտի կատարուէին նոր եռանդով մը: Ապահով էր թէ հալածանքներն ինչ ուղղութիւն պիտի առնէին, եւ կրնայ Տիէկոյն ամբաստանուելու հաւանականութիւնը բանի տեղ չընել: Բօպէրթ որոշեց լռել: Այն ոսկին, որու զգած էին մար-

ԲԱՐՉՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆ Ի ՊԱՐՏԻՉՈՒԿ Վարժարանին նոր տարեջրմանը կը սկսի սեպտ. 5ին (Ն. Տ.): Աշակերտք ճիշդ ժամանակին ներկայ գտնուելու են: Տարեկան թոշակն է 13 ոսկի օսմ. վճարելի հետեւեալ կերպով. — 5 ոսկի Ա. շրջանին սկիզբն, սպտեմբերի մէջ. 5 ոսկի Բ. շրջանին սկիզբն, յունուարի մէջ, 3 ոսկի Գ. շրջանին սկիզբն, ապրիլի մէջ:

Թատըիկայ տարի վարժարանիս ուսմանց ծրագրին մէջ քանի մը կարեւոր բարեփոխումներ պիտի ըլլան: Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ Մր. Փիթ կամ առ Յովնանիս աղա Գոնտայեան, Կ. Պոլիս, Պայալը-Հաուզ: S G o r h e 2—3 ԲՈՂԵՐԹ ՉԷՍՄՊԸՐՍ

Ա. Չ. Գ. Դպրոցական պաշտօնեաներու պէտք ունեցողները կը հրաւիրուին անձամբ կամ նամակով դիմել առ Գործակալաւրիւն Սմբատ Կապեանի որ կրնայ զրկել Տնօրէն-Դասատուներ, Մասնագէտ-Ստուգիչներ, Դաստիարակներ, Վարժուհիներ եւ այլն: Ման. Պէտք է կանխաւ եւ որոշակի իմացնել թէ ուղղուած պաշտօնական ինչ աստիճանի վկայագիր եւ ինչ ճիւղերու հմտութիւն ունենալու է, ինչ պաշտօնի համար կ'ուղարկուի եւ փոխադրուի օրջանի ամսական կրնայ վճարուիլ: հասցե

ՍՄԲԱՏ ԳԱԽԹԵԱՆ Գաղափախ խան, Պահնե Գարու, Կ. Պոլիս 6—8 ԲՈՂԵՐԹ ՔՈՒԼԷՃ Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական բարձր ուստեղով, կազմակերպուած է երոստեան ու ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նախաւոր դասատուաց կամաւ մը, որով կը կատարուի, նաեւ ընտրել եւ յարողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պոլիսերէն, Յունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար: Ունի գրաստան մը իւր 8,000 հատորներէ գրադպրեցաւ, Երկրաբանական, Հանրաբանական, Կենդանաբանական եւ Բուսաբանական հաստատութիւններ, եւ Բնագիտական, Տարրարանական, Բնաթօսական եւ այլ բազմաթիւ գործիքներ:

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջները համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն զիմեղ երիտասարդաց: Նոր տնօրինութիւնը եղած են ընկալան գիտութեանց ուսման համար դիւրութիւններ ընծայելու:

Բոպէրթ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իր մայրենի լեզուն եւ ստիճային պատմութեան Հայերէն լեզուն եւ դպրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը, որուն պարտի հետեւիլ իւրաքանչիւր հայ ուսանող:

Հաստատութեան քարտուղին եւ հոյակապ շէնքերն կառուցեալ են ի Բուսիլի Գիտար, Վոսիփորի երոստական կողմը գտնուող բերդերուն Ետեպ բլրոյ մը վրայ, որու դէրքը Վոսիփորի ամսանց վրայ գեղեցկապէս եւ ամենէն առողջարանի համար է:

Քոլէճի յառաջիկայ տարեջրմանը կը սկսի սեպտեմբեր 3/15ին: Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեղաւորութեան, որ ի Բուսիլի Հիւարս 14-20

ՏՕՔԹՈՐ ՃԻԼԱԼԵԱՆ Մասնագէտ ծննդական գործառնանքերու եւ գաղղիական հիւանդութեանց Դատարան, կամուրջն զուլուր, թիւ 5:

Չլուացած գտնուիլ այն սենեակը, որ իմ սենեակին կից էր: Կրնայ ըլլալ որ մարդասպանը կտակն ալ միասին առած ըլլայ վրան զի ոսկիին գտնուած տուկին մէջն էր: Ո՞վ գիտէ թէ իր զանձը հոս չէ թաղել՝ օր մը գալ առնելու նըպատակաւ, Ասիկց զատ, եթէ Տիէկո եղած ըլլար, կտակը չէ՞ր այրեր:

Այս վերջին սպառնացը անժխտելի երեւցաւ Բօպէրթի, եւ զգալ որ սրտին վրայն ահազին բնա մը կը վերնար, երբ կարծեց թէ իր քենեկալին անմեղութեանը կրնար ապահով ըլլալ: Բոլորովին միջնոր էր: Բօպէրթ իր զորդուուն ձեռքերուն մէջ բռնեց էր այն սոսկալի տուփը

